

ROTTERDAM VÓÓR DE 19^E EEUW DE ONTWIKKELING DER STAD DOOR L. J. C. J. VAN RAVESTEYN

IX. BUITEN DE POORTEN

NA wat ik in mijn vorige opstellen ¹⁾ daarover gezegd heb, weet de lezer nu wel ongeveer hoe aan de rivierzijde de gesteldheid was. Ik kan mij hier dus bepalen tot de omgeving van de stad aan de landzijde en wel tot het gebied buiten de oude singels, dat, voor zoover het afkomstig was van het Ambacht van Rubroek, evenals smalle strooken langs Schie en Rotte, van oudsher onder de stedelijke jurisdictie viel en overigens onder die van het daarbij aansluitende Ambacht van Cool, Oost- en West-Blommersdijk, waarin de stad sedert 1596 tengevolge van aankoop de ambachtsheerlijke rechten uitoefende.

Maar om te beginnen met het begin, wil ik dan eerst nog een en ander mededeelen omtrent de poorten zelf, als aanvulling op wat in de vorige hoofdstukken meer terloops van deze bouwwerken werd gezegd.

Allereerst over het wisselende karakter daarvan in den loop der tijden.

Aanvankelijk is de poort natuurlijk alleen bedoeld als versterkte opening in de palissaden, wallen of muren welke de plaats omsloten, noodig om in tijd van vrede ook met voertuigen in en uit te kunnen gaan. Maar vrede was in de kinderjaren van onze steden, in de middeleeuwen, iets heel betrekkelijks. Ook wanneer de stad niet in een openlijken krijg betrokken was, dan werd toch haar omgeving, het platteland, véélal door benden afgedankt krijgsvolk en wel altijd door troepen omzwervend geboefte en scharen daklooze bedelaars onveilig gemaakt. Zoo was het dan ook daarom zaak, zelfs bij vollen vrede, de toegangen tot de stad voortdurend te bewaken en althans des nachts gesloten te houden; maar bovendien hadden de steden, zoodra zij een recht gingen vorderen

1) Rotterdamsch Jaarboekje 1928 en 1929. Schrijver stelt zich voor deze reeks te besluiten met een overzicht van de ontwikkeling van het woonhuis en het stadsbeeld in het volgende Jaarboekje.